

Arad

PAGINI 1 LEU

Duminică, 21 August 1938

DIRECTOR:

CONST. I. ȘTEFĂNESCU

REDACTOR-ȘEF:

ALEXANDRU N. PAVLOVICI

REDACȚII ȘI ADMINISTRAȚII:

Timișoara:

Strada I. C. Brătianu 12

Telefon tipografie 14-56

Arad:

Str. Vasile Goldiș 5. Telefon 16-78

ECOM

pe an, plătit anticipat. Pen-
neci, cafenele, industrii, toate
ile particulare și administra-
publice lei 2000 anual; pentru
tate dublu. — Abonamentele
ncep la 1 și 15 ale lunii

cris în registrul publicațiilor
No 156938 Tribunalul Arad

Area familie administrativă

ceremoniile instalării noui-
identității regali, desprindem
știle făcute de d. dr. Al.
rezidentul ținutului Timiș,
arătat că în toate actele și
ile cu caracter administrativ
vălăuzit de gândul bun, me-
asigurate fericierea populației.
Marta a definit deci în
el rolul rezidenților, numiți
pui propagării obștești.
od părerea mea — a spus
dent regal de Timiș — ad-
rația se poate compara cu o
amitie, în care capul ei, șe-
ministrației, are datoria să
rijească de toate și de toți,
seama de plângerile drepte
revoile fiecăruia.

șionarea tuturor plângerilor,
lege și dreptate, va fi garan-
e înalții demnitari ce vor
ce ținuturile.

dr. Marta a funcționat 17
prim președinte al Curții
nel din Banat. D-sa cunoaște
ate problemele bănățene D-sa
eresat de toate aceste pro-
ștăine de sufletul d-sale,
ostedat: „strămbătatea,
ilitatea și lipsa de
față de cel slab și

părăsit”. D-sa este deci omul
cel mai indicat, ca să introducă în
Banat un regim nou de mare
cinste și dreptate. D-sa va aduce
mai ales un spirit de omenie, față
de cel în nevoie.

D. dr. Marta a rezumat astfel
programul d-sale:

„Pentru cetățenii cari vor dovedi
sinceritate, devotament și loialitate
față de Patrie, Tron și Rege, voi
avea întreaga sollicitudine și dra-
goste. În schimb pentru cei ce vor
lucra în umbră călcând legile ace-
tei ospitaliere țări și regulile bun-
elor moravuri, — disprețului perso-
nal îi voi ști odăuga armele legale
de constrângere”.

Așadar, atât membrii familiei
administrative, cât și membrii ma-
rei familii bănățene pe care o
formează întreaga populație din
Banat, au datoria de a expune
șeful administrativ care este re-
zidentul, toate dorințele lor, în
mod sincer fără ascunzișuri. Toți
trebuie să colaboreze cu autori-
tatea, pentru realizarea binelui ob-
ștesc și individual.

Muncitorul român semut la viață nouă

pentru prima dată când,
pusul mișcărilor de extrema
muncitorii români sunt
și oficial, la o viață nouă
cum se anunță să fie orân-
de d. profesor Mihail D.
ministru muncii.

ctorul revistei „Viața Ro-
că” — care a cochetat,
cu idelle mișcărilor socia-
ecel unul care a fost meru-
pat de viața muncitorilor, —
otărit să introducă o serie
care să schimbe cu totul
cărula a fost supusă până
astă clasă socială.

lupta dintre capital și
de lucru va continua să dă-
incă mult timp, provocând
edreptăți sociale, cel puțin
atea — statul, în speță —
area datorie să atenueze
stare în care s'au săbătut
una muncitorii.

de ce nimeni nu poate de-
probe cu satisfacție bunele
ale d-lui profesor M. D.
lsvorâte din generozitatea
lrit subtil și cald, care l-au
at de simpatizat și apreciat
a intelectualității noastre.
că acest adevărat ministru
li ar vrea să facă mai
entru muncitori, un rălu
r putea, dar pentru acea-
ar trebui răsturnate multe
nizația actuală nu numai
țări, ci a lumii întregi,

ceace este peste puțințele unui
ministru, deși d. prof. M. D. Ra-
lea vrea să reediteze sub altă
formă opera lui Charles Fourier,
cu falansterile lor.

Se știe că acest mare utopist
francez al conceput un plan pen-
tru ca să facă munca agreabilă.
Astfel, după câteva ore petrecute
în fum, muncitorul trebuia dus să
lucreze într-o grădină cu flori și
apol să facă muncă intelectuală.

Visurile lui Charles Fourier nu
s'au implinit, dar ele ne au lăsat o
amintire și un exemplu de ceea ce
l-se cuvine brațului de muncă.

D. prof. M. D. Ralea nu se
gândește, de sigur, să varieze ast-
fel munca din uzine, ca să nu
mai găsești un specialist într-o
branșă, dar vrea ca în timpul
liber muncitorii să poată vedea un
colț pitoresc de oraș străin, o vale
minunată sau un încântător aspect
maritim, prin organizarea de ex-
curții gratuite, ceea ce este un în-
ceput foarte bun.

Călătoriile odihnesc mai bine
ca ori ce alt calmant vinele grase
ale brațelor ce trudesc din greu și
odihnesc ochii care văd atâtea
nedreptăți în calea lor.

Prin organizația „Muncă și vole-
bună” d. prof. M. D. Ralea vrea,
astfel, ca să facă primul pași de
chemare către o viață nouă a

(Continuare în pag. III-a)

Ion Cucu

America e decisă să intervină în Europa

Un discurs al d-lui Roosevelt care va ră-
mâne în istorie — Anglia va trebui să
examineze din nou politica sa — Fiindcă
o astfel de schimbare ar transforma toate
problemele mondiale — „In balanța păcii
sau războiului cuvintele d-lui Roosevelt
atârnă greu”

NEW-YORK, 19. — Roosevelt a inaugurat ieri un pod la Kings-
ton Ontario legând Statele Unite de Canada. În discursul ținut cu acest
prilej, d-sa a salutat legăturile intime dintre cele două țări.

După ce a arătat că civilizația nu este națională, ci internațională
d. Roosevelt spune că acum câteva zile au circulat știri că unele
armate ar urma să fie puse în mișcare. Din fericire ele nu s'au con-
firmat. America nu mai este acum depărtată de sursa acestor rele.
Din contra, America a devenit obiect de interes pentru toate birourile
de propagandă de peste Ocean. Fie că vrea, fie că nu, America a de-
venit factor vital al lumii.

Noi și voi putem să ne garantăm mutual că cel puțin această
emisferă va rămâne o puternică citadelă, în care civilizația se va putea
desvolta normal.

Poporul Statelor Unite nu va rămâne indiferent dacă solul Cana-
dei va fi amenințat.

D. Mackenzie King, primul ministru al Canadei a mulțumit pentru
aceste cuvinte.

WASHINGTON, 19. — Dis-
cursul dlui Roosevelt dela Ontario
este considerat ca o intenție de a
extinde doctrina lui Monroe —

America a americanilor — și a-
supra Canadel, pentru o eventuală
adeziune a ei la o uniune pan-
americană.

Statele Unite vor accepta să
intervină într'un conflict în
care ideea democratică
ar fi amenințată

WASHINGTON, 19. — Discu-
sionul de ieri al dlui Roosevelt este
socotit în cercurile americane
ca exprimând din nou voința
guvernului Statelor Unite de a
se sforța să grupeze opinia pub-
lică internă și externă în jurul
unui program de pace, elaborat
de marile democrații.

Din discursurile d-lor Roosevelt
și Hull rezultă că ei iau în con-
siderare, în mod public, posibi-
litatea ca Statele Unite să fie
angrenate într'un conflict, fie
pentru a apăra interesele mate-
riale ale Statelor Unite, fie pen-
tru a apăra ideea democratică.

OTTAWA, 19. — Asigurările
d-lui Roosevelt date Canadei sunt
primite aici cu multă simpatie, dar
se arată că, cu tot sprijinul pe
care Statele Unite vreau să l dea,
răspunderea Canadei în ce privește
desvoltarea forțelor sale defensive
rămâne o chestiune de cea mai
mare importanță.

Anglia va trebui să-si re-
examineze politica externă

LONDRA, 19. „Daily Herald”
se ocupă pe larg de discursul d-
lui Roosevelt. Președintele Roose-
velt a dat asigurări pentru apăra-
rea teritoriului canadian. Acest
discurs este menit să rămână în

de independența Canadel. Al dol-
lea motiv este de ordin sentimen-
tal: în America legea democratică
este vie și puternică și Canada
face parte din marea fraternitate
democratică.

Pentru motive asemănătoare, noi
menținem și vom face și mai intimă
amiciția noastră cu Franța accen-
tuază zlerul și cere dlui Chamber-
lain să facă în așa fel fel ca sfor-
țările democrațiilor să fie încoro-
nate de succes.

Mănile popoarelor democratice
trebuie să fie ferm strânse laolaltă.
Este momentul de a consolida amici-
ția anglo-americană.

„Daily Telegraph”, spunând că
discursul este menit să schimbe
fața lucrurilor.

„Daily Express” afirmă că dis-
cursul este foarte important, el
constituind o adevărată încursiune
în politica mondială. Dacă d. Roo-
sevelt reușește să obțină aproba-
rea poporului american pentru po-
litica sa și dacă America se decide
să întrevină în Europa, comuni-
tea britanică va trebui să exami-
neze din nou politica sa — fiind că
o astfel de schimbare ar transfor-
ma toate problemele mondiale.

„In balanța păcii sau războiului cuvintele
d-lui Roosevelt atârnă greu”

PARIS, 19. — Intreaga presă
franceză subliniază importanța dis-
cursului președintelui Roosevelt
și se declară satisfăcută de cele
spuse de el.

„L'epoque” scrie: „O mare forță
a păcii nu este efectivă decât dacă
este hotărâtă să se transforme într-o
forță a războiului. Intervenția diplo-
matică n'are toată valoarea ei de-
cât dacă este bazată pe posibilita-
tea unei intervenții militare. Me-
diția are deplină greutate de-
cât ob condiția ca ea să fie cea-
ceasta diplomația clasică numea „me-
diția înarmată”.

Fără îndoială d. Roosevelt e
sesizat acest aspect al problemei.
Poporul său n'a ajuns până acolo
dar este probabil că el va ajunge,
și de pe acum se poate spune că
a parcurs o bună parte din calea
de armat”

„Le Figaro” arată că d-nii Roo-

sevelt și Hull au făcut să se audă
cuvintele cele mai pline de bun
simț ce au fost pronunțate la
Washington în ultimii 20 de ani.

„L'ère nouvelle” scrie că Statele
Unite nu sunt dispuse să asiste
în mod pasiv la evenimentele în
care s'ar discuta soarta pacii, jus-
țiției internaționale și libertăților
omenești. În balanța războiului sau
păcii cuvintele d-lui Roosevelt
atârnă greu.

Catastrofă aviatică
în Italia

MILANO, 19. — Un avion
civil s'a prăbușit în apropiere de
Varese, luând foc. Aparatul e com-
plet distrus. În catastrofă au pier-
sit 14 persoane, între ele și pre-
fectul din Varese cu familia.

Cinematografe

Cinema „URANIA“
ARAD Telefon 12-32

Premieră

... gonit de furia linşajului ... persecutat de o lume întreagă, omul devine un sălbatic al civilizaţiei, o

„BESTIA UMANA“

eterna tragedie a luptei între instinctele rele şi bune izbucnirea animalului din om şi o dragostea suavă, care singură poate stăvili catastrofa.

Silvia Sidney
Spencer Tracy

Regia: Fritz Lang

Jurnal, completare

Matineu la ora 3
Reprezentările: 5, 7.15 şi 9.30

Cinema CENTRAL Arad

Premieră!

O crimă fără importanță

Un film cu subiect foarte emoționant, care aduce pe ecran pentru prima dată adevărata viață interioară a celui mai mare oraș din lume, New-Yorkul

În rolul principal:

Edvard G. Robinson

Jurnal și completare

Matineu la ora 3
Orele 5, 7.15 și 9.30 în grădina

CORSO

Cinematograf de premieră
Arad Telefon 20-65

Azi primieră!

2 ore de răs fără întrerupere

Frații MARX

In

„Agenții secreți“

Jurnal Paramount și completare

Reprezentările: 5, 7.15 și 9.30

Prețuri reduse

La Oradea
folosiți hotelul și băile

RIMANOȚI

Apă caldă și rece la orice oră, calorifer, tot confortul. Curățenle exemplară. Băi de aburi, cadă și bazin. Coșor, masaj și pedicură. Tel. 147. Autocar în gară la toate trenurile.

Prețuri exemplar de reduse.

Radio

Sâmbătă, 20 August 1938
Radio-București
Radio-România

6.30 Deschiderea emisiunii. — Gimnastică ritmică. — Radlo-jurnal. — Concert de dimineață. — Statuti gospodărești și medicale. 7.45 Închiderea emisiunii. 13.15 Ora. Culturale. Sport. Cota Durnării. 13.25 Concert de prânz. Muzică variată. 14.15 Ora. Mersul vremii. Radlo-jurnal. 14.30 Continuarea concertului de muzică variată. 15.20 Varietăți. Radiofonice. 19 Ora. Mersul vremii. 19.02 Concertul Fanfarei Reg. de gardă „Mihal Vitezul” cond. de Cpt. Giugaru. 20 Clasicismul în noua italie, de prof. Alexandru Marcu. 20.15 Ansamblul vocal de muzică modernă: „Alegro”, cond. de Constantin Vintilescu. 21 Poșta Radlo. 21.15 Muzică de dans. Jazzul Ghindă; canto; Petre Alexandru. 23.30 Radlo Jurnal. Sport. 22.45 Concert de muzică variată. 23.45 Jurnal pentru strălînătate în limba engleză. 24—1 Concert de noapte.

Farmacii de serviciu

Sâmbătă, 20 August 1938

Cetate: *Kun*, str. Alba Iulia.
Fabrică: *R. Jahner*, str. Ștefan cel Mare.

Elisabetina: *Maria*, B-dul Carol.
Iosefina: *Ungváry*, str. Preyer.

ARAD

Hajós, B-dul Regina Maria 8.
Kain, Calea Banatului 1.
Niedermayer, Piața Sf. Sava 7.

Mersul vremii

Timpul probabil de azi:

Presiunea atmosferică mai întâi în creștere cu 2—3 mm., apoi în scădere cu 1—2 mm.
Cerul variabil, mai mult senin.
Vânt slab din sectorul Nord vestic.

Temperatura în creștere.
Pluți locale vor mai cădea la munte și în partea de răsărit a țării.

Citiți și răspândiți

„ECOUL”

Nu vă pierdeți timpul!

căutând în ziar și reviste articole cari pomenesc numele dvs. sau tratane problemele cari vă interesează, căci o instituție special creată și bine organizată pentru aceasta poate face acest lucru mai bine și mai eficient ca dvs.

„Serviciul gazetelor“

Agentie Internațională de presă și publicitate
Director: Emil Samoliă
București, Str. Sf. Constantin 24
Tel. 3-16-15

urmărește tot ce se publică în cele circa 1400 publicații din România, iar prin intermediul celor 102 agenții similare din strălînătate, tot ce se scrie în presa din toată lumea și procură tăeturi de presă asupra oricărei personalități sau subiect.

Cerți telefonic sau în scris prospecte lămuritoare sau o probă gratuită de o săptămână, indicând subiectul care vă interesează.

Bresle și breslași

Corporațiile noastre de meseriași din tre

Brevetul de meșter

Il.
Dapă cum am arătat în articolul anterior, pentru a ajunge cineva calificat nu era suficient numai numărul de ani de ucenicie, ci și o „bucată de probă” eșită din mâna ucenicului, examinată cu atenție de către conducerea bresle. Erau foarte rare cazurile, — și ele constituiau o rușine și pentru candidat, dar și pentru meșter, — când aceste articole de probă erau refuzate ca necorespunzătoare. Ucenicul în aceste cazuri trebuia să repete anii de ucenicie sau se apuca de altă meserie. Pentru efectele de ordin moral, ce se resfrângeau din aceste cazuri asupra meșterului, acesta deși „stăpân” se ferea să dea ucenicului alte ocupații, străine de meserie, într-o astfel de măsură, ca acesta să nu și poată învăța meseria.

Ucenicul se bucura astfel de o protecție, la care meșterul era silit moralmente, căci meșterul, cărula nu-l reușea să-și învețe ucenicul, bresla nu-l mai admtea alți ucenici.

După întoarcerea calfel „din strălînă” în orașul său, unde și-a învățat meseria, înainte de a fi primit ca meșter în sânul breslel, era supus unei noi examinații.

Destoiniciei sa era apreciată după „bucata de meșter” pe care o lucra și prin care demonstra nu numai destoiniciei sa și totul ce a învățat și a văzut prin strălînă. Această „bucată de meșter” era apoi brevetul de meșter al noului meseriaș.

Perfecționarea meseriilor

Evident, că aceste „bucăți de de meșter” ce atârnau la loc de cinste în atelierul noului patron, când nu erau repuse în permanență la sediul breslel, admirate și imitate de breslași, au dus la îmbunătățirea calitativă a articolelor lucrate de meseriași. Ele reprezentau nu numai celace a învățat meșterul acasă, ci și toate inovațiile și perfecționările atinse de bresla prin orașele și țările „vagabondate”, adică cutrierate de către ucenicul liberat, de calfă.

O comparație calitativă între acestea, lucrată de meseriași și acelea fabricate azi în serie, nu se poate face decât în dauna celor din urmă.

Desființarea breslelor

In România breslele au fost desființate sub influența spiritului liberal din Apus. Și de ce nu am recunoaște-o, — și din dorul de a imita, cel puțin prin forme, Apusul. In Ungaria desființarea lor se datorește unor motive politice: Meseriile, deci și breslele erau în mare parte în mâna străinilor, în special a germanilor, cari formau din ele caste închise chiar în contra maghiarilor. Numai după desființarea lor s'a produs puternicul proces de maghiarizare a orașelor.

Criteriile, după care apreciau o legiune, evident nu pot să fie intențiunile legiuitorului, totdeauna bune, când ele nu se datoresc spiritului de imitație, ci trebuie să fie rezultatele, pe cari le-a dat egea aplicată. Aplicând legea maghiarilor au reușit nu numai să

Pe planul realităților băna

spargă masa compactă a meseriașilor de alt neam, ci, — cum s'a întâmplat și la Timișoara, — să-i încadreze și pe aceștia între oștașii politicii de maghiarizare. În momentul întregirei țării, aceștia erau aci, în acest centru industrial, cel mai intranzigent reprezentanți ai acestei politici.

Corporații cari au supraviețuit

In cluda legii, ba poate tocmai pentru intențiunile politice ce ea le urmărea, vre-o câteva corporații de meseriași români au supraviețuit. Evident sub alte numiri decât aceia de bresla, desființată de lege. Ne gândim la acelea din Lugoj, Orăștie, Sibiu, Brașov, Bistrița, etc.

Sub alte forme, ele au continuat, mă gândesc la cele din Lugoj studiate mai îndepăroape, — să-și exercite atribuțiunile casate de lege. Ba să fie și focare de viață românească, cetățul ale brumel de economii naționale românești, care mai puteau să și păstreze independența sub presiunea puterilor de stat, nivelatoare și asimilatoare. Dar corporațiile meseșiilor români din Lugoj erau promovorii și a unei vieți familiare și religioase, care au făcut ca și sub regimul maghiar Lugoj să-și poată trăi viața sa, românească. Refugiate sub ocrotirea bisericii, unde își aveau fiecare bresla praporii săi, purtați la zile de prasnice de către frunții breslel, aceste corporații au continuat să îndeplinească o funcție națională. Dar și una politică. Strălucitele fvingeri electorale din Lugoj de pe timpul regimului maghiar

se datorește în mare parte rașului român și conștiința națională.

Corporatismul și ideea de neam

Diferitele formulare ale corporatismului, au în baza lor ideea de neam stat.

Prevederile Constituției stre, dând în conducere și de producători și fixând în același timp ca național al acestuia, așezămelia corporatismului elementul național și statul, nizarea și coordonarea lor diferitelor clase de toate în interesul statului neamului.

Evident, la organizarea lelor și corporațiilor de cători, va trebui să se mână de legile și prevederile ocrotire și asistență a muncitorului. Dar va tr se țină seamă în același de experimentele trecute corporațiilor existente, ce au viețuit vremurilor schimbur și mai presus de toate națională, care cere, ca să fie nu numai regent de energie națională, ci și strumente de recucerire teren economic, ce ne-a sub picioare. Cuvântului mandă: muncă și voie ba va da astfel întregul se pe care d. ministru al vre-a să-l imprimă în muncitorului. Muncă în propriu și al colectivității naționale, — voie bună și se pentru datorla împlinită Neam, Țară și Fron.

Tiberiu Bă

Din activitatea taberei străjer din Pârnești, jud. Arad

ARAD, 19. — Acum câva timp am scris că din inițiativa dlor Ascaniu Crișan, comandantul legiunii de străjeri și Ioachim Dabciu, comandantul cohortel Arad, a luat ființă o tabără străjerească pe Valea Pârneștilor, la punctul numit „Grulul roșu”, — una din cele mai frumoase poente din Munții Apuseni.

La tabără participă 42 străjeri, cari urmează cursuri practice și teoretice, pentru ca începând din toamna acestui an să poată fi avansați ca șefi de culturi și în calitate aceasta să fie auxiliarii prețioși comandanților de centuri și grupuri.

Aceste cursuri au fost predate de dnii Ascaniu Crișan, Ioachim Dabciu, comandantul de stoluri Traian Chira, Anton David și Gh. Puta, comandant de centurie.

Cursurile propriu zise au fost alternate cu diferite jocuri și ocupațiuni distractive, compuse din cântece, dansuri naționale, recitări,

etc., în felul acesta pregătindu-se o frumoasă serbare care va fi în tabără și la care a participat populația din satele învecinate ocazia acestei serbări s'au trolța ridicată de străjeri. La locul taberei. Serviciul de fost oficiat de părintele dela Lupești, iar răspunsurile au fost date de către străjerilor și de cântăreții veniți la serbare.

La sfârșitul serbării, dnii Ascaniu Crișan și Ioachim Dabciu, comandantul de stoluri, s'au sălăsi la un moment de vreme frumosă a străjerilor, doilea a exprimat mulțumirea admirației sătenilor pentru exemplar și demn de care străjerii se comportă de tabără.

Cursurile taberei străjeri din Pârnești, se încheie în ziua 21 August c., urmând ca cursurile să fie continuate prin participarea numărul mai mare de străjeri.

INTELECTUALI!

117.747 publicații și articole cuprind adesea studii și informațiuni privind domeniile științifice și culturale. Dar cine poate urmări, tăia și clasa 120.000 de articole și cărți punându-vă zilnic pe masa de lucru cea mai prețioasă și sursă de informații asupra problemelor care formează preocuparea surșii din lumea întreagă prin intermediul agenției „SERVICIUL GAZETELOR” Direct.: T. Iorga și E. Samoliă București, Str. Sf. Constantin 24. Telefon 3 13-15. Prospecte, oferte și prețuri

Mirosul de plăcintă ulei prăjit trebuie să dispară în centrul Aradului

ARAD, 19. — Anunțând, acum o lună, proiectele de modernizare ale orașului, enunțate de d. primar Orezeanu, primarul orașului am scris, că printre primele lucruri ce vor dispărea din centrul orașului, vor fi cele două clădiri vechi Regina Maria, numite „ogone” — din cauza formelor care sunt clădite — clădiri care au aspectul bulevardului. Pentru realizarea acestor două clădiri, a fost fixat un termen: 1 August.

Până în această zi s'a dat termen proprietarului, dl. Alexandru de Vist, să le demoleze. În caz că nu ar fi satisfăcut dispozițiunea demolării s'ar fi făcut de către serviciul tehnic al primăriei pe chelulala d-sale.

Termenul a trecut și clădirile sunt tot la loc. Nu le-a datămat nici proprietarul și nici primăria.

Nu am fi remarcat această omisiune de realizare, — ca să-l zi-

cem așa — dacă vreunul din motivele invocate acum câteva luni pentru demolarea lor, ar fi dispărut. Dar n'a dispărut nici unul. Poate s'a mai ivit unul.

La timpul său, d. primar R. Orezeanu a arătat — și a avut perfectă dreptate — că este inadmisibil ca în centrul orașului să mai rămână aceste două clădiri, aruncate acolo fără nici un sens, aproape ruinate, cu pereții scoroziți și să servească drept mijloc de răspândire a mirosului de ulei prăjit emanat de mașina de gătit așezată în clădirea dinspre magazinul Andreny, unde un evreu ingenios a început să fabrice plăcintă din aluat dospit, — plăcintă pe care o vinde sărată sau presarată cu zahăr. Aerul Aradului, în timp de vară și așa e suficient de plin cu diferite miasme și fără mirosul de ulei sau untură grăjită ce se răspândește de acolo.

D. primar Orezeanu enunțând proiectul de adărmă a acestor „ogone” — și deci de a înlătura mirosul — a fost și este în asentimentul populației, care așteaptă cu nerăbdare să dispară plăcintarul evreu din centrul orașului.

Carl sunt motivele pentru care clădirile — și împreună cu ele, plăcintarul — continuă să sfideze bunul gust și aerul arădan, nu putem ști. Cel puțin deocamdată. Dar nu credem ca opinia publică să-și fi schimbat într'un timp atât de scurt părerea. Și nu credem că și le-a schimbat nici d. primar Orezeanu, dar dsa din cauza accidentului suferit lângă Seghedin, nu poate supraveghea executarea hotărârilor și deciziunilor date de dsa.

Tocmai din cauza acestor împrejurări scriem de acestea și rugăm pe d. lt. col. Moise Rîșcuța, ajutorul de primar al orașului, să întreprindă o cercetare pentru a stabili care sunt motivele pentru care „ogonele” n'au fost dărâmate la timp. Iar dacă aceste nu s'a făcut din motive bine întemelteate, am ruga serviciul sanitar al orașului să examineze condițiunile igienice în care funcționează plăcintăria rău mirositoare și să ia măsurile dictate de împrejurări. Mai cu seamă că suntem în toată campania sanitară...

Informațiuni

În toate ținuturile secretarilor generali, ajutați de șefii serviciilor financiare ale județelor, au început să lucreze la întocmirea bugetelor. Se pun în acord veniturile și chelurile prefecturilor cu dispozițiunile noii legi administrative.

După întocmirea bugetelor, ele vor fi supuse ministrului de interne.

În conformitate cu legea pentru modificarea unor dispozițiuni din legea învățământului primar și normal, Ministerul educației a luat dispozițiuni cu privire la numirile din învățământul primar din anul acesta.

Delegația română la conferința Micilor Înțelegeri, care însoțește pe ministrul de externe, d. Petrescu Comnen la Bled, este compusă din d-nii: Conțescu, Crețescu, Cesianu și Timiraș.

D. Th. Solacolu, directorul agenției „Rador” a fost delegat să reprezinte, la conferința Micilor Înțelegeri dela Bled și subsecretar-

iatul de stat al presei și propagandei.

D. Octav Gorăscu, subdirector în Direcțiunea penitenciarelor, a fost destituit din funcțiunea ce ocupa pe data de 10 August.

Dnii miniștrii A. Călinescu și General dr. Marinescu au făcut inspecții în județul Alba, însoțiți fiind și de d. General Papp, rezidentul ținutului Mureș.

D. Eugen Titeanu, subsecretar de stat al propagandei, a avut o lungă întrevedere cu d. Fabritius, ministrul Germaniei la București.

Examenul de admitere în clasa I la Școala Normală de Învățători din Arad, va avea loc în zilele de 1 și 2 Septembrie a. c. (Actele se depun până la 28 August a. c.) Corigențele se țin în ziua de 7 Septembrie. **Cursurile încep, fără amânare, în ziua de 9 Septembrie.**

Administrațiile financiare vor convoca pe data de 1 Septembrie comisiunile de apel

BUCUREȘTI, 19. — Pentru realizarea și definitivarea debitelor anilor anteriori, cât și pentru plățile în curs, Ministerul de Finanțe a dispus ca administrațiile financiare de constatare să conștientizeze pe data de 1 Septembrie, în caz de întârziere, comisiunile de apel. Acestor comisiuni li se vor pune, fără excepție, toate apelurile rezistente și nesoluționate până în prezent, indiferent motivul amânării, inclusiv apelurile după cauză, toate urmând a fi puse în discuție de judecată.

Înainta Ministerului, odată cu raportul de activitate detaliat al comisiunilor și un tablou cu arătarea nominală a cazurilor eventual rămase nejudicate, cu motivele care au determinat scoaterea după rol, ramânând ca Ministerul să aprecieze asupra justificărilor și să avizeze asupra răspunderilor.

Comisiunile de apel se vor convoca pentru orice număr de cazuri sunt de judecată. Timpul de lucru al comisiunilor ce va fi fixat în raport cu numărul acestor cazuri, însă în fiecare ședință trebuie soluționate minimum 30 apeluri.

—

Intâmplări și fapte diverse

Arad

Sinucidere. Locutorul Petru Vernes: de 67 ani, din comuna Engelsbrun, s'a sinucis înghițând o otrăvă puternică. Numitul suferea de o boală incurabilă.

Predarea aeroportului. Aerogara și aeroportul din localitate, clădite de primăria orașului, au fost predate în proprietatea Statului. Predarea s'a făcut de către o comisiune formată din dnii: Ing. I. Mureșan, Ing. Vlad, Ion Berzovan, Ion Volticeanu din partea primăriei, iar primăria a fost făcută de către o comisiune specială în frunte cu d. comandor Radu. După semnarea procesului verbal de predare și preluare, membrii celor două comisiuni au participat la o agapă comună.

Furt. Ludovic Măndruța din str. Gladator a anunțat poliția că în locuința i s'a introdus un hoț care i-a furat diferite haine și lucruri în valoare de 500 lei.

Alt păgubit de trazeț.

Asupra comunei Chișineu-Criș s'a abătut o furtună puternică, în cursul căreia trazețul u căzut pe grajdul locutorului Ioan Costan. Grajdul a fost aprins și a ars până la pământ, împreună cu 65 oi închise acolo. Focul s'a întins și la casa pe care a distrus-o în întregime, Pagubele încă nu au fost evaluate.

Conferințe. D. Vladimír Luca, delegatul societății LARES la Arad, va conferința în ziua de 28 August la Palatul Cultural, despre „Problemele actuale ale aviației moderne”.

— D. căp. Olteanu, a început o serie de conferințe asupra apărării pasive. Conferințele sunt ținute în sala consiliului județean dela prefectura județului și sunt repartizate de pe categorii și profesuni. Prima serie de audieri a fost formată din delegații Industriei de cl. I.

Tâlhărie. Flăcăii Gheorghe Moșu și Ioan Mihoc, ambii din comuna Chierli, au întâlnit, pe drumul dintre comunele Păcota și Moroda pe femeia Maria Petras, de 24 ani. Văzând-o singură, au încercat să abuzeze de ea, dar nereușind, s'au mulțumit să-i ia suma de 700 lei ce o avea asupra ei, după care au plecat spre gara Târnova. Maria Petras reclamând cazul jandarmilor din Moroda, aceștia au alarmat toate posturile din jur, astfel că atunci când cel doul agresori au ajuns în gara Târnova, au fost prinși de jandarmi. După ce li s'au dresat venitele acte, au fost înaintați parchetului de Arad.

Procesul unui minor criminal. Acum două luni, minorul I. F. din cartierul Grădiște, a rănit grav cu o lovitură de cuțit aplicată în abdomen pe tânărul Francisc Szücs, din acelaș cartier. De pe urma rănii primite, Francisc Szücs a încetat din viață. Impotriva minorului s'a deschis acțiunea publică, iar instanța pentru minori a desbătut azi procesul. Minorul a susținut că victima i-a însușit sora care era în tovărășia sa și a voit să o răsbane. Pronunțarea sentinței a fost amânată pe ziua de 26 August.

Viața sportivă

Strălucită performanță călăreților români

Echipa română de hipism a câștigat la Aachen marele premiu al națiunilor și cupa de aur a cancelarului Hitler

BERLIN, 19. (Rador). — **Cadrul concursului hipic dela Aachen, echipa română a câștigat marele premiu al națiunilor și cupa de aur a cancelarului Hitler.**

La concurs au participat 14 națiuni.

Italia nu-l admite pe Toldi în echipa națională a Ungariei

BUDAPEST, 19. — **Federația ghiaară de football a primit o adărmă din partea federației italiene, care i se pune în vedere că nu-și va trimite echipa sa națională la matchul cu Ungaria pe 13 Noembrie dacă în echipa ghiaară va figura jucătorul Toldi. Federația din Budapesta înregistrează acest fapt cu mare indignare.**

Concertul tenorului Paraschiv Mazilu la Arad

Sâmbătă seara, la Palatul Cultural, cunoscutul tenor Paraschiv Mazilu va da un mare concert, cu un program foarte variat, din care nu va lipsi nici unul dintre cele mai bune muzici.

Tenorul Paraschiv Mazilu a reușit succese frumoase în cariera sa începând sub cele mai promițătoare auspicii. Acelaș succes — sperăm să-l obțină și la Arad.

Cine arbitrează matchulă România—Iugoslavia

Matchul Iugoslavia—România — care va avea loc la 6 Septembrie la Beograd — va fi arbitrat de germanul dr. Bauwens.

Italia n'a rupt relațiunile footballistice cu România

ROMA, 19. — **Agencia „Ștefani” anunță: Știrea că federația Italiană de football ar fi rupt relațiunile cu F. R. F. A. este o născocire.**

Deasemeni este falsă informația că secretarul Comitetului Olimpic Italian gen. Vaccaro, or fi confirmat ruptura între cele două federații.

România cere să organizeze campionatele mondiale de ciclism

D. Canarache, președintele federației române de ciclism, va participa la congresul federației internaționale, care va avea loc la Amsterdam, unde va cere pentru anul 1940 organizarea campionatelor mondiale de ciclism pentru România.

Inspecțiile d-lor miniștrii A. Călinescu și general N. Marinescu în jud. Alba

ALBA IULIA, 13. — Ieri după emlașă miniștrii: Armand Călinescu și General Marinescu au inspectat cu mașinile județului Alba, spre Munții Apusen, întovărășiți de d. General Dănilă Papp, rezident regal și de autoritățile județene. Miniștrii au înaintat echipele sanitare din mai multe comune și școlile primare, iar la orele 29 s'au întors la Alba Iulia.

D. Călinescu a avut o consfătuire cu d. General Dănilă Papp și cu prefectul județului în vagonul d sale, iar d. General Marinescu a avut asemeni o consfătuire cu medicii locali, când noui instrucțiuni

Șeful siguranței din Shanghai a fost asasinat

SHANGHAI, 19. — Loch Niang Kwei, șeful siguranței din Shanghai, a fost asasinat ieri după amiază de trei bandiți, pe o stradă centrală a orașului.

pentru continuarea activității echipei sanitare.

Muncitorul român chemat la viață nouă

(Continuare din pag. I-a)

muncitorului român — căreia va trebui să-i urmeze alte inovații ferice, de secole așteptate de cel vizat.

E bine că, în loc să-l lăsăm pe muncitor a se imbeciliza umblând pela introniri politice, i se dă putința să se recreleze parcurând zece de kilometri din frumusețile țării, pe care o va iubi altfel după ce o va cunoaște-o mai bine, nu numai din rubricile hoșilor din ziare și-a reportajului senzational.

Credem atunci că d. ministru M. D. Ralea, ajutat de câțiva colaboratori prețioși, prietere care se numără și d. George Strat, profesor universitar, va marca o epocă nouă la departamentul pe care-l conduce. **Ion Cucu**

Reluarea intervenției italiene în Spania complică situația internațională

Demersul Angliei la Roma -- Conte Ciano a cerut un termen de gândire

PARIS, 19. — „Le Figaro” anunță din Londra: Se afirmă cu după examinarea rapoartelor consilierilor și observato-

rilor britanici din Italia și Spania, precum și a rapoartelor transmise comitetului de neintervenție, lordul Halifax a ajuns la concluzia că

„alegățiile cuprinse în aceste rapoarte asupra noului intervenții italiene în Spania erau destul de grave pentru ca atenția guvernului italian să fie din nou atrasă asupra acestui chestiuni.”

„Le Matin” află că însărcinatul cu afaceri al Marii Britanii a atras atenția Contelui Ciano asupra pericolului ce există în situația internațională în legătură cu conflictul din Spania.

El a întrebat pe Conte Ciano dacă Italia nu ar fi în măsură să contribuie în mod eficace la rezolvarea grășnică a problemelor actuale, în special în ceea ce privește furniturile de arme și material de război pentru Generalul Franco. Sunt motive serioase să se creadă că d. Ciano n'a fost încă în măsură să răspundă și că el a cerut termen de două sau trei zile pentru aceasta.

Un bătrân aruncă vitriol în fața unei funcționare din Arad

ARAD, 19. — În cartierul Grădite din orașul nostru s'a petrecut un atentat, care prin cruzimea și cinismul său, dar, mai ales din comun. Atentatul a fost comis în str. Negruzzi din cartierul amintit, unde locuiește funcționara particu-

lileana Antal a fost transportată la spitalul central pentru îngrijiri. Căzută fiind reclamat poliției, aceasta a întreprins cercetări pentru găsirea atentatorului, dând în același timp dispozițiuni postului de jandarmi din Dezna, ca îndată după înapolerea lui Emeric Kiss în comună, să-l dețină și să-l înainteze parchetului.

lară Ileana Antal, împreună cu mama sa și cu o fetiță de serviciu. În locuința acestor femei s'a prezentat locuitorul Emeric Kiss, de 78 ani, agricultor în comuna Dezna, care avusese arendate cele câteva bucăți de pământ ce familia Antal ce avea în comuna Dezna. Înainte cu câteva zile, familia, după ce în prealabil denunțase contractul de arendare cu Emeric Kiss, a vândut pământul pentru suma de 50.060 lei. Vânzarea, după cum se va vedea mai jos, nu a convenit lui Emeric Kiss, căci el s'a prezentat la vând. Antal și a început să-i spună că în comuna Dezna s'a descoperit o fabrică de bani falși și că el ar vrea să vadă banii ce i-a primit în schimbul pământului pentru a-i spune dacă sunt falși sau nu. Femeia ne având nici o bănuială a spus fetel sale, Ileanei Antal, să aducă banii din camera alăturată unde-i păstau. Fata i-a adus și fostul arendaș i-a examinat, spunând că banii sunt buni. În momentul acesta, vând. Antal a eșit din cameră, iar fata după ce a luat act de declarație lui Kiss, a trecut în cealaltă cameră să așeze banii la loc. După ea a plecat și Kiss și odată în camera cealaltă a scos o sticlă cu vitriol din buzunar și i-a aruncat conținutul în față, lovind-o și cu sticla în cap. După aceasta bătrânul s'a aruncat asupra fetel, voind să o strângă de cât pentru a nu țipa. Dar n'a putut fi împiedecată, astfel că a reușit să alarmeze pe mama ei, care inebunită de spaimă a ieșit în curte și a început să țipe. În fața acestei noul situații, Kiss a lăsat fata și a luat un scaun cu care a spart mai multe lucruri din casă, după care, înalte de a se aduna vecinii, a dispărut.

Orașul Ierusalim e complet izolat de restul Palestinei

Teroriștii caută să recruteze oameni cu forța — Mil de arestări — Clocnire violentă între arabi și un detașament britanic

IERUSALIM, 19. — „Havas” transmite:

Orașul Ierusalim a fost complet izolat de restul Palestinei, întrucât linile telefonice cu exteriorul au fost sabotate de teroriști. Se semnalează prezința mai multor bande de teroriști arabi în imediată apropiere a orașului.

Teroriștii au înaintat până în cartierele arabe, jefuind populația de bani și căutând să recruteze oameni cu forța.

Orașul Napluz este ocupat de 1500 soldați, înzestrați cu care de asalt. Mai multe mii de locuitori sunt arestați și interogați. Un detașament de polițiști, care însoțea un grup de prizonieri arabi, a fost atacat de o bandă de rebeli, care a reușit să elibereze pe cei arestați.

IERUSALIM, 19. — În Clocnirea de ieri dintre teroriștii arabi și un detașament militar britanic, din regiunea Acra, au fost împușcați 85 de teroriști, doi soldați britanici au fost omorâți, iar un ofițer și 7 soldați au fost răniți.

O nouă lege de organizare judecătorească

Prin această lege se soluționează inamovibilitatea judecătorilor întreaga problemă a funcționării justiției

Potrivit dispozițiilor art. 76 din Constituție care prevede inamovibilitatea judecătorilor, ministrul lamand o nouă lege de organizare judecătorească, în care se soluționează odată cu problema inamovibilității magistrații întreaga problemă a funcționării justiției.

Noua lege organică având aprobarea Consiliului de miniștri, a fost supusă ieri M. S. spre sancționare.

Legea intră în vigoare în ziua de 27 august, adică la data când se împlinesc șase luni de la promulgarea Constituției.

Programul festivităților în onoarea lărilor Rezidentului Regal al Ținutului Timiș

După cum am anunțat la timp, azi se va desfășura festivitățile organizate cu ocaziunea instalării d-lui dr. Alex. Marta, Rezidentul Regal al Ținutului Timiș. La solemnități vor participa: I. P. S. S. Patriarhul Miron și d. A. Călinescu.

Programul e următorul: Orele 10.30: primirea în gara Domnița Elena.

La primirea pe peron vor lua parte șefii autorităților și invitații, apoi pretorii, primarii și notarii din Ținut.

În gară va vorbi excelența sa d. Rezident Regal, care va saluta pe Săntăritate Sa d. prim-ministru dr. Miron Cristea și pe d. ministru de Interne Armand Călinescu, în numele Ținutului, iar d. primar al municipiului Timișoara va saluta pe înalții demnitari ai Țării în numele orașului.

Din gară șefii autorităților și invitații vor pleca la biserică, iar pretorii, notarii, primarii și țărâni mea se vor încolona și vor îndrepta pe un drum mai scurt (Bulev. I. G. Duca) spre prefectură postându-se în Piața Unirii.

La orele 11: Serviciu divin în

Biserica ort. română din cartierul IV. Serviciul religios va fi oficiat de Prea Sfințitul Locuitor al Crisaniului, Episcopul Arhiepiscopului dr. Vasile Lăzărescu, și de Cerarșebșulul.

Răspunsurile vor fi citite în fața oozul bisericii din Timiș.

În biserică nu au loc invitații oficiali cu bilete.

La orele 12 solemnitatea lărilor la prefectură, în sala de ședințe.

Vor lua parte numele autorităților și invitații.

Vor vorbi Săntăritate Sa d. Rezident Regal dr. Miron Cristea, președintele Consiliului de miniștri, d. ministru Armand Călinescu, ministru de Interne. Va răspunde excelența sa d. Rezident Regal, dr. Alex. Marta.

Cuvântările vor fi citite de către magistrații instalate în sala de ședințe.

La orele 14 va avea loc dejun la cercul militar.

Între orele 11 și 12, în sala de ședințe a Prefecturii, vor cânta corul și țărâneștii.

ULTIMELE ȘTI

Instalarea d-lui General Hanzu Rezidentul Regal al Ținutului So

CLUJ, 19. — Azi la orele 12 a avut loc, în sala festivă a prefecturii de județ, în cadrul unei solemnități excepționale, instalarea d-lui General Hanzu.

Solemnitatea s'a desfășurat în prezența Patriarhului, d-lui Călinescu, P. S. Sa Colan și a tuturor șefilor autorităților bisericești, civile și militare din Ținutul So-

După solemnitatea mare recepție în sala de ședințe a Prefecturii.

În onoarea d-lui General Hanzu, a avut loc, la Colegiul „Regele Carol II” un

Trei execuții capitale în Germania

BERLIN, 19. — Trei persoane Karl Wieshoff, Peter Heniz și Wilhelm Braun au fost executate azi dimineață cu secură. El fu seserat osândiți de consiliul de război la moarte, pentru vina de a se fi pus în legătură cu serviciile de informații ale unei puteri străine.

Senzaționala descoperire dela Cernăuți

CERNĂUȚI, 19. — Poliția orașului a făcut o senzațională descoperire, dând de urma unei bande de falsificatori de pașapoarte românești.

Banda, foarte bine organizată, opera în stil mare, iar ramificațiile ei par a se întinde și în alte

orașe din țară. Azi dimineață poliția opt descinderi, arestându-i pe cei găsiți. Toți sunt deosebit de socială superioară. Poliția se află și un avocat. Cercetările continuă.

Ploaia din ultimul timp a produs pagube însemnate

ARAD, 19. — În ultimele zece zile asupra județului nostru ploaia a căzut aproape fără întrerupere, fapt care a determinat încetarea treieratului grâului și a celorlalte lucrări agricole de sezon.

Ploaia nu numai că a întrerupt treieratul, dar a pătruns în stogurile de grâu adunate, parte alterându-se, parte determinând încolțirea bobului.

Cum până la data începerii ploilor nu fusese treierată decât o parte — destul de însemnată, e adevărat — din recolta de grâu, stricăciunile cauzate de ploaie sunt

considerabile. Cuantumul lor, deocamdată nu poate fi apreciat și calculat, deoarece nu se știe în ce măsură stogurile existente au fost pătrunse de apa ploilor.

Dar ploile n'au produs pagube și stricăciuni numai la grâu, ci și la vîl și la pepenii galbeni și verzi, cultivați în cantități foarte mari de către agricultorii din județul nostru.

Din cauza aceasta, printre agricultorii domnește o desrădăjde pe deplin justificată, fiecare privind cu îngrijorare viitorul.